

Rozproszony system, nieczytelne cele? Finansowanie modernizacji budynków w Polsce

Konferencja „Poprawa efektywności energetycznej i rozwój OZE”

mgr inż. Marek Zaborowski

Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

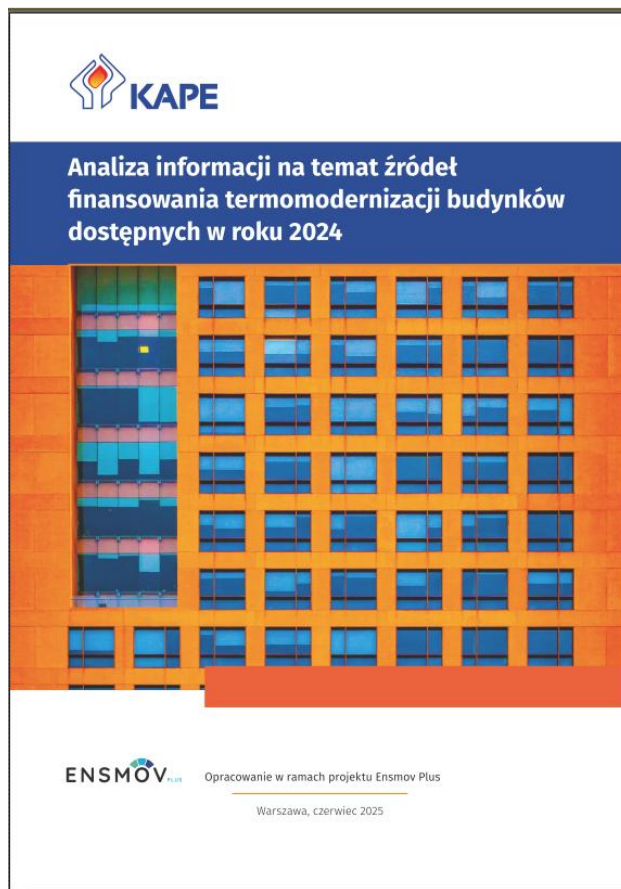
„Strategia to sztuka osiągnięcia więcej, niż sugerowałby początkowy układ sił.”

Lawrence Freedman – *Strategy: A History* (2013)

„Strategia bez taktyki jest najwolniejszą drogą do zwycięstwa. Taktyka bez strategii to harmider przed porażką” podobno Sun Tzu, Sztuka Wojny (ok 2500 lat temu)

„Strategia to nie slogan ani lista życzeń – to diagnoza problemu, kierunek działania i spójny zestaw decyzji.” Richard Rumelt, „Good Strategy / Bad Strategy” (2011)

Analiza informacji na temat źródeł finansowania termomodernizacji budynków dostępnych w roku 2024

<https://www.kape.gov.pl/blog/aktualnosci-kape-1/publikacja-kape-analiza-informacji-na-temat-zrode-finansowania-termomodernizacji-budynkow-741>

W Polsce istnieje system wsparcia, który nie jest systemem

- **15+ programów i instrumentów** – dotacje, ulgi, kredyty, białe certyfikaty, gwarancje...
- **Różne instytucje:** NFOŚiGW, MF, MRiT, samorządy, BGK, banki, URE...
- **Różne cele:** jakość powietrza, efektywność, ubóstwo, rewitalizacja, aktywność społeczna.
- **Duże pieniądze** – co najmniej **13–15 mld PLN rocznie** alokowanych na modernizacje (szacunki 2024).

Ale... nie tworzy to systemu: Brakuje wspólnej metodologii, spójnych celów i skoordynowanego raportowania

Rodzaje budynków

	Program Czyste Powietrze	Ulga podatkowa, termomodernizacyjna	Stop Smog	Ciepłe mieszkanie	NFOŚiGW 8.6.3	Fundusz termo	EPC Plus	NFOŚiGW: B1.2.1	Kredyt ekologiczny	Białe certyfikaty	Gwarancje EcoMax	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-004/24	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-005/24	B1.1.4 Wzmocnienie ef. en.obiektów lokalnej aktywności społecznej	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-002/24
Budynki wielorodzinne				X	X	X	X			O ^f					
Budynki jednorodzinne	X	X	X			O ^f				O ^f					
Budynki publiczne						X	X			X		X	X	X	X
Budynki przemysłowe								X	X	X	X				
Budynki zabytkowe												X	X		X

Budynek jednorodzinny: silne pokrycie (Czyste Powietrze, ulga, Stop Smog, itd.).

Budynek wielorodzinny i publiczny: częściowo – ale z innymi programami, innym operatorem, innymi warunkami.

Budynek przemysłowy: tylko nieliczne instrumenty – głównie rynkowe (certyfikaty, kredyty).

Budynek zabytkowy: pojawia się tylko w ramach określonych działań FENIKS.

Cele towarzyszące: widoczne czy marginalizowane?

	Program Czyste Powietrze	Ulga podatkowa, termomodernizacyjna	Stop Smog	Ciepłe mieszkanie	NFOŚiGW 8.6.3	Fundusz termo	EPC Plus	NFOŚiGW: B1.2.1	Kredyt ekologiczny	Białe certyfikaty	Gwarancje EcoMax	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-004/24	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-005/24	B1.1.4 Wzmocnienie ef. en.obiektów lokalnej aktywności społecznej	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-002/24
Ubóstwo energetyczne	x		x	x											
Głęboka termomodernizacja					x	x	x	x						x	
Projekty demonstracyjne					x							x			
Edukacja jako element działań												x			x
Ochrona jakości powietrza	x		x	x											

Jakość powietrza: dobre, solidne, wielorakie wsparcie

Edukacja i demonstracja: edukacja fundamentalna a traktowana marginalnie – pojawiają się tylko w nielicznych działaniach, bez obowiązkowego charakteru, bez mierników.

Ubóstwo energetyczne: ważny cel deklarowany w kilku programach (np. Czyste Powietrze, Stop Smog), ale brak spójnej definicji i mechanizmów pomiaru efektu.

Głęboka modernizacja: wspierana w wybranych instrumentach (np. Fundusz termo, EPC Plus), ale bez jednoznacznej definicji głębokości i trwałości efektu.

	Program Czyste Powietrze	Ulga podatkowa, termomodernizacja	Stop Smog	Ciepłe mieszkanie	NFOŚiGW 8.6.3	Fundusz termo	EPC Plus	NFOŚiGW: B1.2.1	Kredyt ekologiczny	Białe certyfikaty	Gwarancje EcoMax	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-004/24	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-005/24	B1.1.4 Wzmocnienie ef. en.obiektów lokalnej aktywności społecznej	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-002/24
Kredyty/ pożyczki	x		x		x	x		x	x				x	x	
Granty	x		x	x		x	x		x	x		x	x	x	x
Ulgi podatkowe		x													
Gwarancje											x				

Budżet różnych instrumentów (2024)

	Program Czyste Powietrze	Ulga podatkowa, termomodernizacja	Stop Smog	Ciepłe mieszkanie	NFOŚiGW 8.6.3	Fundusz termo	EPC Plus	NFOŚiGW: B1.2.1	Kredyt ekologiczny	Białe certyfikaty	Gwarancje EcoMax	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-004/24	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-005/24	B1.1.4 Wzmocnienie ef. en.obiektów lokalnej aktywności społecznej	NFOŚiGW: FENX.01.01-IW.01-002/24
Budżet/ szacowany przybliżony budżet na rok 2024 (mld PLN)	8,524	0,8	0,1	0,58	0,5	0,66	0,112	1,34	0,66	0,34		0,5	0,4	0,3	0,2
Finansowanie publiczne	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
Finansowanie przez odbiorców końcowych										x					
ESCO						x	x			x					x

Program Czyste Powietrze: odpowiada za ponad połowę całkowitej puli środków dostępnych w 2024 r.

Dostępność informacji: budżety są rozproszone, trudne do znalezienia i niespójnie raportowane.

Skala finansowania: ogromne różnice między programami – od 8,5 mld zł do 0,1 mld zł.

„Strategia to sztuka dobrego wykorzystania czasu i przestrzeni” – podobno Napoleon Bonaparte (ok.1800)

1. Efekty ekologiczne liczone są rzadko i wybiórczo – głównie jako zmniejszenie zużycia energii lub emisji CO₂.

Nie obejmują innych istotnych rezultatów (np. ograniczenia ubóstwa energetycznego), a ich metodologia zależy od instytucji – realnie mierzone tylko tam, gdzie nadzór sprawuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska

	rogram Czyste Powietrze	lga podatkowa, armomodernizacja	top Smog	iepte mieszkanie	FOŚiGW 8.6.3	undusz termo	PC Plus	FOŚiGW: B1.2.1	redyt ekologiczny	iałe certyfikaty	warancje EcoMax	FOŚiGW: ENX.01.01-IW.01-004/24	FOŚiGW: ENX.01.01-IW.01-005/24	1.1.4 Wzmocnienie ef. en.obiektów o kalnej aktywności społecznej	FOŚiGW: ENX.01.01-IW.01-002/24
Efekt ekologiczny (ktoe) na rok 2023	158	45								170					
Efektywność wsparcia (tyś PLN)	53,9	18								2					

2. Efektywność wsparcia nie jest liczona systemowo i nie stanowi elementu oceny programów.

Brak wspólnej metodologii i mierników uniemożliwia porównanie kosztów jednostkowych – efektów nie da się rzetelnie zestawiać ani wykorzystywać do podejmowania decyzji strategicznych.

Przykładowe porównanie

	Program 1	Program 2	Program 3
Koszt inwestycji [mld. PLN]	17,00	6,40	5,4
Oszczędność energii [ktoe/rok]	158	45	170
Dotacja/wsparcie (HIPOTETYCZNE)	50%	12,6%	8%
Wsparcie (mld. PLN)	8,50	0,81	0,43

	Program 1	Program 2	Program 3
Efektywność (PLN/toe)/rok	107 600	142 200	31 800
Efektywność wsparcia (PLN/toe)/rok	54 000	18 000	2 500

Czas życia inwestycji (HIPOTETYCZNY) (lata)	30	25	10
--	----	----	----

	Program 1	Program 2	Program 3
Efektywność dla skumulowanych oszczędności (PLN/toe)	3 587	5 688	3 180
Efektywność wsparcia dla skumulowanych oszczędności (PLN/toe)	1 800	720	250

1. Polska dysponuje rozbudowanym zestawem instrumentów finansowania modernizacji budynków, obejmujących niemal wszystkie typy obiektów – od domów jednorodzinnych po budynki publiczne i przemysłowe.
2. Wsparcie modernizacji jest deklarowane w wielu programach, ale jego realne znaczenie bywa marginalne – np. dominuje w „Czystym Powietrzu”, ale w białych certyfikatach działania te są rzadkie i mało opłacalne.
3. Ocena efektów (energetycznych i środowiskowych) prowadzona jest głównie przez instytucje zależne od resortu klimatu; inne programy nie raportują ani rezultatów, ani efektywności.
4. Brak spójnego sposobu prezentacji danych oraz niespójne metody liczenia efektów mogą prowadzić do błędnych wniosków i złudzeń co do skuteczności wsparcia.

ENSMOV Partners

Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Dziękuję!

Contact: mzaborowski@kape.gov.pl

ENSMOV Plus

[@ensmov](#) / [#ensmovplus](#)

<https://ieecp.org/projects/ensmov-plus/>

Our Platform: energysavingpolicies.eu

Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.